
DICHTERBIJ

In 'De twee heren'

Paul Hemels

Yvonne heeft een broodjeszaak in het centrum van de stad: 'De twee heren'. 's Ochtends vroeg opent ze haar deuren en stroomt het winkelend publiek binnen. John behoort al jaren tot haar vaste klanten. Ze herinnert zich de dag dat hij voor het eerst binnenkwam - inmiddels al weer tien jaar geleden - nog heel goed: "Heb je een piek voor me..?"

Ze heeft hem nooit geld gegeven, wél geleend. En steeds kreeg ze het keurig terug. Ze zei hem dat hij in 'De twee heren' altijd welkom was.

Vanaf dat moment maakt John regelmatig gebruik van haar aanbod. Op onvoorspelbare tijden komt hij binnen, meestal 's ochtends, en alleen als hij geen geld heeft om te eten.

Hij krijgt gratis koffie, een maaltijd, en de krant. De meeste klanten kennen John, en begroeten hem hartelijk.

Af en toe - als het rustig is in de zaak - vraagt Yvonne hoe het met hem gaat.

Haar belangstelling is oprecht, en inmiddels kent ze zijn verhaal. Een triest verhaal, vindt ze.

Een zieke man, langzaam afgegleden naar de rand van de samenleving. Soms verward. Eenzaam, dakloos, nauwelijks bestand tegen de verleidingen van de grote stad. Al snel heeft ze door dat achter de façade van gekte, drugs, alcohol en zwerven een kwetsbare man schuil gaat.

Vorig jaar trad zijn broer in het huwelijk, John wilde daar niet bij zijn.

"Hoezo niet?" zei Yvonne, "daar hóór je toch gewoon bij..."

En hij wás erbij! De eigenaar van de herenmodezaak even verderop schonk John een kostuum voor deze bijzondere gelegenheid. De broek is nu versleten, maar het jasje draagt hij nog elke dag.

Iedere zaterdag meldt John zich tegen sluitingstijd bij de bakker, en neemt dankbaar de niet verkochte koeken in ontvangst. Fruit van de groenteboer. Laatst zelfs een pakje shag.

John voelt zich niet thuis in de nachtopvang voor verslaafden, dus slaapt hij 's nachts veelal op straat. De meeste middenstanders tolereren zijn aanwezigheid niet, en laten hem door de politie verwijderen.

Onlangs deed de eigenaar van de deftige porseleinzaak een mooi aanbod. John mocht voortaan in zijn portiek overnachten. Een beschutte slaapplek, en de eigenaar had geen last meer van het uitgaanspubliek dat veelvuldig tegen de etalages urineerde. "Want zeg nou zelf", zegt Yvonne, "als zo iemand op de grond ligt, loop je er toch met een grote boog omheen..."

Zowel voor John als de winkelier was het een teleurstelling dat de surveillerende agenten hem ook hier verjoegen.

Al enige tijd lukt het hem om geen drugs te gebruiken, maar hij realiseert zich dat de kans op terugval groot is. "Misschien heb je wel échte hulp nodig", dringt Yvonne aan, "van deskundigen." John neemt haar serieus, en inmiddels staat hij twee maanden op de wachtlijst: "U hoort van ons als u terecht kunt". John wordt er moedeloos van, en Yvonne - doorgaans zeer stressbestendig - ook...

Vorige week verkocht ze haar zaak. Met de nieuwe eigenaresse van 'De twee heren' is ze overeengekomen dat John welkom blijft voor koffie en broodjes.

"Sociale psychiatrie..." zegt Yvonne nadat ze vraagt naar zijn werk. "Klinkt duur... maar wat dóé je?"